

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 1.12.2016
COM(2016) 750 final

2016/0392 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

**milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, esitlemist ja märgistamist,
piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel
ning piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset**

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Komisjoni ettepaneku eesmärk on viia määrus (EÜ) nr 110/2008 vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepinguga. Peamiselt jagatakse sellega komisjoni poolt asjaomase määrusega vastu võetud sätted delegeeritud õigusaktide ja rakendusaktide alla kuuluvateks.

ELi olemasoleva raamistikuga on võimaldatud piiritusjookide puhul kaupade vaba liikumine ühtsel turul, piiritusjookidele on kehtestatud toodete määratlused, märgistuseeskirjad ja geograafiliste tähiste kaitse sätted. Seetõttu ei ole vaja seda muutu.

Euroopa Liidu toimimise lepinguga vastavusse viimise kõrval sisaldab ettepanek ainult väiksemaid tehnilisi muudatusi määruse (EÜ) nr 110/2008 rakendamisel ilmsiks tulnud puuduste kõrvaldamiseks ja määruse ühtlustamiseks uute ELi õigusaktidega. Struktuuri ja sõnastust on muudetud üksnes selleks, et lihtsustada eeskirju ja parandada loetavust lähtuvalt komisjoni parema õigusloome tegevuskavast.

Sõnastuse ja struktuuri muudatused ning teatavad tehnilised kohandused ei mõjuta õigusakti sisulist poolt, mis jääb samaks nagu määruses (EÜ) nr 110/2008. Seepärast ei peetud edasise mõjuhindangu tegemist vajalikuks.

Piiritusjookide tootjate ühendusega on konsulteeritud. Nende peamisi probleeme on arvesse võetud.

Algatus ei kuulu õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) tegevuskavva. Siiski on ettepaneku koostamisel võetud arvesse liikmesriikide ja sidusrühmade ootusi õigusaktide lihtsustamise ja parema õigusloome põhimõtetele.

Võttes arvesse piiritusjookide sektori keerukust ja olulisust, on asjakohane rakendada piiritusjooke käsitlevat määrust, kui käsitletakse piiritusjookide kirjeldamise ja esitlemise erimeetmeid, mis ulatuvad kaugemale kui üldeeskirjad, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määruses (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele,¹ olles kõnealuste üldeeskirjadega siiski vastavuses. Piiritusjookide määruses tuleks jätkuvalt keskenduda piiritusjookide määratlustele, nende kategooriatesse liigitamisele ja kõrgetasemelisele tarbijakaitsele kaasaaitamisele ning ebaausa tegevuse vältimisele.

Ühtlasi tuleb märkida, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta² on ajakohastatud ja ühtlustatud kaitstud päritolunimetuste (KPN), kaitstud geograafiliste tähiste (KGT) ja garanteeritud traditsiooniliste toodete (GTT) kaitsmise eeskirju. Kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete haldamise menetlused (taotlemine, muutmine, registreerimine, vastuväidete esitamine, tühistamine) on täielikult läbi vaadatud ja seda on lihtsustatud. Selleks et ühtlustada piiritusjookide sektoris geograafiliste tähiste haldamise korda toiduaineid käsitlevate süsteemidega, on määrust (EÜ) nr 110/2008 asendava ettepaneku eelnõuga nähtud ette ka geograafilisi tähiseid käsitleva III peatüki muutmine.

Ettepanekuga ei muudeta piiritusjookide geograafiliste tähiste kava eripära.

¹ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

² ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.

Menetluste puhul sisaldab ettepanek ka sätteid, milles käsitletakse ühiseid rakendusi ja vastuväiteid, mis kajastavad komisjoni määruses (EL) nr 664/2014³ ning komisjoni määruses (EL) nr 668/2014⁴. Kõnealuste sätete lisamine muudab ettepaneku ühtlustatuks ja täielikuks. Kui vaadatakse läbi määrus (EL) nr 1151/2012, järgitakse sama lähtekohta.

Teatavaid praegu komisjoni määruses (EL) nr 716/2013⁵ sisalduvaid elemente, mis hõlmavad liitnimetusi ja viiteid käsitlevaid määratlusi ja eeskirju, peetakse niivõrd olulisteks, et need on lisatud ettepaneku põhiõigusakti osasse.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

Erinevalt määrusest (EÜ) nr 110/2008, mis põhineb üksnes EÜ asutamislepingu artiklil 95 (praegu ELi toimimise lepingu artikkel 114), põhineb ettepanek ELi toimimise lepingu artikli 43 lõikel 2 ja artikli 114 lõikel 1. ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 2 lisamine kajastab nõuet, et piiritusjookide ja muude alkoholsete jookide tootmiseks kasutatud etüülalkohol peab olema põllumajandusliku päritoluga, mis tagab turuväljundi põhilistele põllumajandussaadustele. Uue õigusraamistikuga rõhutatakse seda tihedat seost põllumajandussektoriga.

Ettepanekuga viiakse piiritusjooke käsitlevad õigusaktid vastavusse Euroopa Liidu toimimise lepinguga. Lisaks sellele sisaldab ettepanek selliste õigusaktide väiksemaid tehnilisi kohandusi ning sellega asendatakse geograafiliste tähiste haldamise kehtiv kord piiritusjookide sektoris uue korraga, mille aluseks on põllumajandustoodete ja toiduainete põhjalikumad ning läbiproovitud menetlemisviisid.

Liikmesriikidel üksi ei ole võimalik käesoleva ettepaneku eesmärke saavutada.

Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 291 vastutavad seadusandja kehtestatud kava rakendamise eest liikmesriigid. Vaja on tagada piiritusjookide eeskirjade ühetaoline rakendamine kõigis liikmesriikides, mis aitaks:

- vältida ebaausat tegevust;
- tagada tarbijakaitset ning
- vältida kõlvatut konkurentsi.

Seega annab seadusandja komisjonile Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 291 lõike 2 kohased rakendusvolitused eelkõige seoses

- piiritusjookide eeskirjade ühetaolise kohaldamisega;

³ Komisjoni 18. detsembri 2013. aasta delegeeritud määrus (EL) nr 664/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1151/2012 seoses kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste ja garanteeritud traditsiooniliste toodete liidu sümbole kehtestamisega ning seoses teatavate päritolueeskirjade, teatavate menetluseeskirjade ning teatavate täiendavate üleminekueeskirjadega (ELT L 179, 19.6.2014, lk 17).

⁴ Komisjoni 13. juuni 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 668/2014, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012 (põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 179, 19.6.2014, lk 36).

⁵ Komisjoni 25. juuli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 716/2013, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 110/2008 (piiritusjookide määramise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta) üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 201, 26.7.2013, lk 21).

- geograafiliste tähiste kaitse ja registreerimise menetluskorraga;
- liikmesriikide teostatavate kontrollimistega ning
- komisjoni ja liikmesriikide vahelise, käesoleva määruse rakendamiseks vajaliku teabevahetusega.

Käesoleva ettepanekuga püütakse eesmärgke saavutada kõige tõhusamal ja rahuldavamal viisil ning liikmesriikidele on jäetud võimalikult suur otsustusruum.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Piiritusjookide tootjad on üksmeelsel seisukohal jätta alles kehtiv piiritusjookide raamistik.

Seepärast on ettepanekus sätestatud üksnes komisjoni õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, lisaks teha mõningaid tehnilisi kohandusi ning struktuuri ning sõnastuse muudatusi, et lihtsustada ja selgitada nende sätete sõnastust, ilma sisu muutmata. Piiritusjookide sektori esindajatega konsulteeriti kodanikuühiskonnaga dialoogi rühma koosolekul, mille käigus kogus komisjon piiritusjookide ekspertide teavet, arvamusi ja soovitusi.

Geograafiliste tähiste puhul on registreerimismenetlus viidud vastavusse muude toiduainete registreerimisel kohaldatava korraga, kuid see ei mõjuta piiritusjookide geograafiliste tähiste kava eripära.

Seetõttu jäävad olemasoleva määruse eesmärk ja kohaldamisala samaks.

Sel põhjusel ei peetud vajalikuks ettepaneku juurde kuuluva mõjuhinnangu koostamist.

4. MÕJU EELARVELE

Käesolev ettepanek ei oma finantsmõju ELi eelarvele.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

milles käsitletakse piiritusjookide määratlemist, esitlemist ja märgistamist, piiritusjookide nimetuste kasutamist muude toiduainete esitlemisel ja märgistamisel ning piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 43 lõiget 2 ja artikli 114 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut⁶,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust⁷,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt⁸

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 110/2008⁹ on osutunud piiritusjookide sektori reguleerimisel edukaks. Kuid arvestades viimase aja kogemusi ning tehnoloogilisi uuendustegevusi, oleks piiritusjookide määratlemise, esitlemise ja märgistamise eeskirju siiski vaja ajakohastada ning vaadata üle piiritusjookide geograafiliste tähiste registreerimise eeskirjad.
- (2) Selleks, et määruse (EÜ) nr 110/2008 kohaselt komisjonile antud volitused Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artiklitega 290 ja 291 vastavusse viia, on vaja kõnealust määrust täiendavalt muuta.
- (3) Piiritusjookidele kohaldatavad meetmed peaksid aitama saavutada tarbijakaitse kõrge taseme, ennetada eksitavat tegevust ning tagada turu läbipaistvus ja aus konkurents. Kõnealused meetmed peaksid aitama säilitada liidu piiritusjookide saavutatud mainet nii liidus kui ka maailmaturul, võttes jätkuvalt arvesse piiritusjookide valmistamise traditsioone ning kasvavat nõudlust tarbijakaitse ja teabe järele. Ka tehnoloogiliste uuendustega tuleks arvestada, kui sellised uuendused tagavad piiritusjoogi parema kvaliteedi, mõjutamata seejuures asjaomase piiritusjoogi traditsioonilisi omadusi. Piiritusjookide tootmine on tihedalt seotud põllumajandussektoriga. Olles ühtlasi liidu põllumajanduse peamine turuväljund, mõjutab kõnealune seos otsustavalt liidus toodetud piiritusjookide kvaliteeti ja mainet. Õigusraamistikuga tuleks seetõttu rõhutada tihedat seost põllumajandussektoriga.

⁶ ELT C [...], [...], lk [...].

⁷ ELT C , , lk .

⁸ ELT C [...], [...], lk [...].

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1576/89 (ELT L 39, 13.2.2008, lk 16).

- (4) Et piiritusjooke käsitlevate õigusaktide lähenemisviis oleks süsteemsem, tuleks käesolevas määruses sätestada selged kriteeriumid piiritusjookide kirjeldamiseks, esitlemiseks ja märgistamiseks ning samuti nende geograafiliste tähiste kaitseks. Määrusega tuleks kehtestada ka eeskirjad põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi või destillaatide kasutamise kohta alkoholsete jookide tootmisel ning piiritusjookide nimetuste kasutamise kohta toiduainete esitlemisel ja märgistamisel.
- (5) Tarbijate huvides tuleks käesolevat määrust kohaldada kõigi liidu turule lastud piiritusjookide suhtes, olenemata sellest, kas need on toodetud liikmesriikides või kolmandates riikides. Selleks et säilitada ja parandada liidu piiritusjookide mainet maailmaturul, tuleks käesolevat määrust kohaldada ka liidus ekspordiks toodetavate piiritusjookide suhtes.
- (6) Et tulla vastu tarbijate ootustele ning järgida traditsioonilisi valmistusviise, peaks piiritusjookide ja muude alkoholsete jookide valmistamiseks kasutatav etüülalkohol olema eranditult põllumajanduslikku päritolu. See peaks ühtlasi tagama turuväljundi põhilistele põllumajandussaadustele.
- (7) Käesolevas määruses tuleks jätkuvalt keskenduda kategooriateks liigitatud piiritusjookide määratlusele, võttes arvesse traditsioonilisi kvaliteedinõudeid. Käesoleva määrusega tuleks ühtlasi kehtestada erieeskirjad nende piiritusjookide jaoks, mis ei kuulu loetelus esitatud kategooriate alla.
- (8) Tuleks täpsustada, et uue kategooria saab lisada üksnes siis, kui piiritusjoogil on vähemalt ühes liikmesriigis märkimisväärne turuosa. Peale selle peab uue kategooria nimetus olema laialt kasutatav nimi või juhul, kui see ei ole võimalik, peab nimetus olema kirjeldava iseloomuga, viidates piiritusjoogi valmistamiseks kasutatavale toorainele.
- (9) Piiritusjookide suhtes kohaldatakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1334/2008¹⁰. Siiski oleks vaja kehtestada täiendavad eeskirjad lõhna- ja maitseainete kohta, mida kohaldatakse ainult piiritusjookide suhtes.
- (10) Võttes arvesse piiritusjookide sektori keerukust ning olulisust, on asjakohane kehtestada piiritusjookide esitlemise ja märgistamise erieeskirjad, millega reguleeritakse eelkõige müüginimetusi, geograafilisi tähiseid, liitnimetusi ja viiteid.
- (11) Piiritusjookide esitlemise ja märgistamise suhtes tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1169/2011,¹¹ kui käesoleva määrusega ei ole sätestatud teisiti.
- (12) Selleks et liitnimetusi ja viiteid liikmesriikides kasutataks ühetaoliselt, on vaja sätestada nende kasutus piiritusjookide ja muude toiduainete esitlemisel.
- (13) Tarbijatele asjakohase teabe jagamiseks tuleks kehtestada piiritusjookide seguna käsitatavate piiritusjookide esitlemise ja märgistamise sätted.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1334/2008, mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi ning millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1601/91, määrusi (EÜ) nr 2232/96 ja (EÜ) nr 110/2008 ning direktiivi 2000/13/EÜ (ELT L 354, 31.12.2008, lk 34).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18).

- (14) Kuigi on oluline tagada, et üldjuhul määratleb laagerdumisaeg või vanus üksnes lühima laagerdumisajaga alkohoolse komponendi, peaks delegeeritud aktiga olema võimalik näha erandina ette võimalus arvestada liikmesriikides kasutatavaid traditsioonilisi laagerdumisprotsesse.
- (15) Mõnel juhul võivad toidukäitlejad olla sunnitud osutama piiritusjoogi päritolule või soovida seda teha, et juhtida tarbijate tähelepanu toote kvaliteedile. Selline päritolutähistus peaks vastama ühtlustatud kriteeriumidele. Seetõttu oleks vaja kehtestada erisätted päritoluriigi või päritolupaiga tähistamiseks piiritusjookide esitlemisel ja märgistamisel.
- (16) Selleks et ära hoida mis tahes riski seoses pliid sisaldavate kapslitega, eelkõige juhuslikku kokkupuudet selliste kapslitega, samuti kapslite pliijäätmest põhjustatavat keskkonnareostust, tuleks keelata pliid sisaldavate kapslite kasutamine piiritusjookide mahutite sulgemisseadmetes.
- (17) Geograafiliste tähiste kaitse puhul on oluline võtta arvesse intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingut (edaspidi „TRIPS-leping”), eriti selle artikleid 22 ja 23, ning üldist tolli- ja kaubanduskokkulepet (edaspidi „GATTi leping”), mis kiideti heaks nõukogu otsusega 94/800/EÜ¹².
- (18) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1151/2012¹³ piiritusjookide suhtes ei kohaldata. Seepärast tuleks ette näha piiritusjookide geograafiliste tähiste kaitset käsitlevad eeskirjad. Komisjon peaks registreerima geograafilised tähised, mis näitavad piiritusjoogi pärinemist mingi riigi territooriumilt või territooriumi teatavast piirkonnast või paikkonnast, kui piiritusjoogi teatav omadus, maine või mõni muu tunnus on olulisel määral seostatav toote geograafilise päritoluga.
- (19) Kooskõlas TRIPS-lepinguga tuleks kehtestada liidu või kolmanda riigi geograafiliste tähiste registreerimise, muutmise ja võimaliku mittetunnistamise menetlused ning samas tunnistada automaatselt ka liidu olemasolevate kaitstud geograafiliste tähiste staatust. Selleks et geograafiliste tähiste menetluseeskirjad oleksid kõikide asjaomaste sektorite puhul järjepidevad, tuleks piiritusjookide eripära arvestades võtta neid hõlmavate menetluseeskirjade koostamisel aluseks määrusega (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toiduainete jaoks sätestatud põhjalikumad ja läbiproovitud menetluseeskirjad. Selleks et registreerimismenetlusi lihtsustada ning tagada, et toidukäitlejatele ja tarbijatele mõeldud teave on elektrooniliselt kättesaadav, tuleks sisse seada geograafiliste tähiste elektrooniline register.
- (20) Käesoleva määruse järgimise eest peaksid vastutama liikmesriikide asutused ning komisjonil peaks olema võimalik selle järgimist jälgida ja kontrollida. Seetõttu peaksid komisjon ja liikmesriigid olema kohustatud omavahel vastavat teavet jagama.
- (21) Liikmesriikidel peaks olema lubatud kehtestada kvaliteedipoliitika rakendamiseks ning piiritusjookide hea kvaliteedi ja mitmekesisuse võimaldamiseks oma territooriumil toodetud piiritusjookide kirjeldamise, esitlemise ja märgistamise jaoks rangemaid eeskirju, kui on sätestatud käesolevas määruses.
- (22) Selleks et võtta arvesse tarbijate muutuvaid nõudmisi, tehnoloogia edusamme, asjakohaste rahvusvaheliste standardite arengut ning vajadust parandada tootmise ja

¹² Nõukogu 22. detsembri 1994. aasta otsus 94/800/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel sõlmitavaid tema pädevusse kuuluvaid küsimusi puudutavaid kokkuleppeid, mis saavutati mitmepoolsete kaubanduslääbirääkimiste Uruguay voorus (1986–1994) (EÜT L 336, 23.12.1994, lk 1).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

turustamise majanduslikke tingimusi ning arvestamaks traditsioonilisi laagerdumisprotsesse ja erijuhtumina importivate kolmandate riikide seadusandlust, samuti geograafiliste tähiste kaitse tagamiseks, tuleks aluslepingu artikli 290 kohaselt delegeerida komisjonile õigus võtta vastu õigusakte tehniliste mõistete muutmise ja nende suhtes kehtestatud erandite puhul, samuti piiritusjookide kategooriates esitatud nõuete puhul ja erieeskirjade puhul seoses teatavate käesoleva määruse I peatükis sätestatud piiritusjoogikategooriatega, käesoleva määruse II peatükis osutatud märgistamise ja esitlemisega, käesoleva määruse III peatükis osutatud geograafiliste tähistega ning käesoleva määruse IV peatükis osutatud kontrolli ja teabevahetusega.

- (23) Et kiiresti reageerida majanduslikele ja tehnoloogilistele arengutele, mis on seotud selliste käesoleva määrusega hõlmatud piiritusjookidega, mis ei kuulu ühegi kategooria alla ja mille kohta ei ole tehnilist kirjeldust, samuti selleks, et kaitsta tarbijaid ja tootjate majanduslikke huvisid ning ühtlustada kõnealuste piiritusjookidega seotud tootmis- ja kvaliteedinõudeid, tuleks anda komisjonile õigus võtta aluslepingu artikli 290 kohaselt vastu õigusakte, milles käsitletakse teatavatel tingimustel uute piiritusjoogikategooriate ja nende tehniliste kirjelduste lisamist käesoleva määruse II lisa I ja II osas loetletutele.
- (24) On eriti oluline, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelise parema õigusloome kokkuleppe¹⁴ sätestatud põhimõtetega. Selleks, et tagada eelkõige võrdne osalemine delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on süstemaatiliselt juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.
- (25) Selleks et tagada käesoleva määruse rakendamiseks ühetaolised tingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused.
- (26) Rakendamisvolitusi, mis on seotud käesoleva määruse II peatükis osutatud märgistamise ja esitlemise, käesoleva määruse III peatükis osutatud geograafiliste tähistega ning käesoleva määruse IV peatükis osutatud kontrolli ja teabevahetusega, tuleks teostada vastavalt Euroopa Parlamendile ja nõukogu määrusele (EL) nr 182/2011¹⁵.
- (27) Üleminek määruses (EÜ) nr 110/2008 sätestatud eeskirjadelt käesoleva määruse sätetele võib põhjustada raskusi, mida käesolevas määruses ei käsitleta. Sellega seotud vajalike meetmete võtmiseks tuleks delegeerida komisjonile õigus võtta aluslepingu artikli 290 kohaselt vastu õigusakte.
- (28) Selleks et kaitsta tootjate ja sidusrühmade seaduslikke huve saada kasu koonddokumendi avaldamisest uue õigusraamistiku kohaselt, tuleks võimaldada, et määruse (EÜ) nr 110/2008 kohaselt registreeritud geograafilise tähise koonddokument avaldatakse asjaomase liikmesriigi taotluse alusel.

¹⁴ Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel 13. aprillil 2016 sõlmitud institutsioonidevaheline parema õigusloome kokkulepe (ELT L 123, 12.5.2016, lk 1).

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

- (29) Määruses (EÜ) nr 110/2008 sätestatud eeskirjadelt käesoleva määruse sätetele sujuva ülemineku soodustamiseks tuleks käesolevat määrust hakata kohaldama kaks aastat pärast selle jõustumist. Pärast käesoleva määruse kohaldamise alguskuupäeva tuleks lubada olemasolevate varude turustamist kuni nende ammendumiseni,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

KOHALDAMISALA, MÕISTED, ETÜÜLALKOHOLI JA DESTILLAATIDE PÕLLUMAJANDUSLIK PÄRITOLU NING PIIRITUSJOOKIDE KATEGOORIAD

Artikkel 1

Reguleerimise ja kohaldamisala

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad piiritusjookide määratlemise, esitlemise ja märgistamise ning samuti nende geograafiliste tähiste kaitse kohta. Määrust kohaldatakse ka põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholi või destillaatide kasutamise suhtes alkoholsete jookide tootmisel ning piiritusjookide nimetuste kasutamise suhtes toiduainete esitlemisel ja märgistamisel.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse kõigi lõikes 1 osutatud ja liidu turule viidavate toodete suhtes, olenemata sellest, kas need on toodetud liidus või kolmandates riikides, ning samuti liidus ekspordiks toodetavate toodete suhtes.

Artikkel 2

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:
 - (1) „piiritusjook“ – alkoholne jook, mis vastab järgmistele nõuetele:
 - a) jook on ette nähtud inimtarbimiseks;
 - b) jook on eriliste organoleptiliste omadustega;
 - c) joogi minimaalne alkoholisisaldus on 15 mahuprotsenti, välja arvatud piiritusjoogid, mis kuuluvad II lisa I osa 42. kategooriasse;
 - d) jook on valmistatud:
 - i) kas otse, mõnel järgmisel meetodil:
 - looduslikult kääritatud saaduste destilleerimise teel koos lõhna- ja maitseainetega või ilma;
 - taimematerjalide leotamisel või samalaadsel töötlemisel põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholis, põllumajandusliku päritoluga destillaadis või käesolevas määruses määratletud piiritusjookides või nende segudes;
 - lisades põllumajandusliku päritoluga etüülalkoholile, põllumajandusliku päritoluga destillaadile või piiritusjookidele ühte järgmistest ainetest:
 - lõhna- ja maitseained,

- värvained,
 - suhkur või muud magusained,
 - muud põllumajandustooted,
 - toiduained; või
- ii) lisades piiritusjoogile ühte järgmistest ainetest:
- muud piiritusjoogid,
 - põllumajanduslikku päritolu etüülalkohol,
 - põllumajanduslikku päritolu destillaat,
 - muud toiduained;
- e) jook ei kuulu CN-koodide 2203, 2204, 2205, 2206 ja 2207 alla;
- (2) „müüginimetuse“ – nimetus, mille all piiritusjooki müüakse;
- (3) „segu“ — piiritusjook, mis on loetletud II lisa I osas või mis on saadud geograafilise tähisega piiritusjoogi ja ühe järgmise aine segamisel:
- a) muud piiritusjoogid, mis ei kuulu II lisa I osas loetletud samasse kategooriasse;
 - b) põllumajanduslikku päritolu destillaat;
- (4) „liitnimetus“ – kombinatsioon II lisa I osas loetletud piiritusjoogi müüginimetusest või selle piiritusjoogi geograafilisest tähisest, millest pärineb lõpptoote alkohol, koos järgmisega:
- a) ühe või mitme toiduaine nimi, välja arvatud need toiduained, mida kasutatakse II lisa kohaselt asjaomase piiritusjoogi tootmiseks, või neist nimetustest tuletatud omadussõnad,
 - b) mõiste „liköör“;
- (5) „viide“ – otsene või kaudne viide ühele või mitmele II lisa I osas loetletud piiritusjoogi kategooriale või geograafilisele tähisele, muu kui viide liitnimes või artikli 8 lõikes 6 osutatud koostisosade loetelus;
- (6) „geograafiline tähis“ – tähis, mis näitab piiritusjoogi pärinemist mingi riigi territooriumilt või territooriumi teatavast piirkonnast või paikkonnast, kui piiritusjoogi teatav omadus, maine või mõni muu tunnus on olulisel määral seostatav toote geograafilise päritoluga;
- (7) „tootespetsifikaat“ – geograafilise tähise kaitse taotlusele lisatud kirjeldus, milles on loetletud tingimused, millele piiritusjook peab vastama;
- (8) „esitlemine“ – nimetused, mida kasutatakse etiketil ning pakendil, sealhulgas reklaamides ja müügikampaaniates, piltidel või sarnasel viisil, samuti mahutitel, sealhulgas pudelitel ja korkidel;
- (9) „märgistamine“ – mis tahes sellised piiritusjookidega seostuvad sõnad, kaubamärgid, margitoodete nimed, kujundlikud elemendid või sümbolid, mis on paigutatud mis tahes pakendile, dokumendile, sedelile, märgisele või pudelikaela etiketile ja on piiritusjoogiga kaasas või viitavad sellele;

- (10) „märgis“ – silt, kaubamärk, tähis, kujundlik või muul viisil kirjeldav element, mis on toidu pakendile või mahutile kirjutatud, trükitud, šablooni abil värvitud, reljeefselt sisse pressitud, tembeldatud või pakendi külge kinnitatud;
- (11) „üldnimeks muutunud nimetus“ – tähendab piiritusjoogi nimetust, mis on muutunud liidus piiritusjoogi liigi üldnimeks, kuigi see on seotud koha või piirkonnaga, kus kõnealust toodet algselt valmistati või kus see turule viidi.
2. Kohaldatakse ka I lisa sätestatud tehnilisi mõisteid.

Artikkel 3

Alkoholsetes jookides kasutatava etüülalkoholi ja destillaatide päritolu

1. Alkohol, mida kasutatakse alkoholsete jookide valmistamisel ning alkoholsete jookide valmistamisel vajalike värvainete, lõhna- ja maitseainete ning kõikide teiste lubatud lisandite lahjendamiseks või lahustamiseks, peab olema põllumajandusliku päritoluga etüülalkohol.
2. Destillaadid, mida kasutatakse alkoholsete jookide valmistamisel ning alkoholsete jookide valmistamiseks vajalike värvainete, lõhna- ja maitseainete ning kõikide teiste lubatud lisandite lahjendamiseks või lahustamiseks, peavad olema eranditult põllumajandusliku päritoluga.

Artikkel 4

Piiritusjookide kategooriad

1. Ilma et see piiraks II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooriate 1–14 suhtes kehtestatud erieeskirju, peavad kõnealustesse kategooriatesse kuuluvad piiritusjoogid vastama järgmistele nõuetele:
 - a) olema toodetud üksnes vastava kategooria all ette nähtud toorainete alkoholkäärimisel ja destilleerimisel;
 - b) neile ei ole lisatud lahjendatud või lahjendamata alkoholi I lisa punkti 4 tähenduses;
 - c) nad ei sisaldada lõhna- ja maitseaineid I lisa punkti 8 tähenduses;
 - d) neile võib olla lisatud ainult karamelli värvuse parandamiseks;
 - e) toote lõppmaitse ümardamiseks magustatakse neid üksnes kooskõlas I lisa punktiga 3.
2. Ilma et see piiraks II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooriate 15–47 suhtes kehtestatud erieeskirjade kohaldamist, võivad kõnealustesse kategooriatesse kuuluvad piiritusjoogid:
 - a) olla valmistatud aluslepingu I lisa loetletud mis tahes põllumajanduslikust toorainest;
 - b) sisaldada lisatud alkoholi I lisa punkti 4 tähenduses;
 - c) sisaldada lõhna- ja maitseaineid I lisa punkti 8 tähenduses;
 - d) sisaldada värvaineid I lisa punkti 14 tähenduses;
 - e) olla magustatud nii, et need vastaksid teatavatele tooteomadustele, vastaksid I lisa punktidele 3 ning võttes arvesse liikmesriikide asjakohaseid õigusakte.

3. Ilma et see piiraks II lisa II osas kehtestatud erieeskirju, võivad muud piiritusjoogid, mis ei vasta II lisa I osas loetletud iga kategooria kohta sätestatud erieeskirjadele:
- a) olla valmistatud aluslepingu I lisa nimetatud mis tahes põllumajanduslikust toorainest või/ja inimtarbimiseks ettenähtud sobivast toiduainest;
 - b) sisaldada lisatud alkoholi I lisa punkti 4 tähenduses;
 - c) sisaldada lõhna- ja maitseaineid I lisa punkti 8 tähenduses;
 - d) sisaldada toiduvärvi I lisa punkti 13 tähenduses;
 - e) olla magustatud nii, et nad vastaksid teatavatele tooteomadustele, ning kooskõlas I lisa punktiga 3.

Artikkel 5

Delegeeritud volitused

1. Kooskõlas artikliga 43 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse järgmist:
- a) I lisa sätestatud tehniliste mõistete muutmine;
 - b) II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooriatega seotud nõuete ning II lisa II osas loetletud teatavaid piiritusjooke hõlmavate erieeskirjade muutmine.

Esimese lõigu punktides a ja b osutatud delegeeritud aktide puhul tuleb piirduda üksnes nende tõendatud vajadustega, mis tulenevad tarbijate nõudmistest, tehnoloogilisest arengust, vastavate rahvusvaheliste standardite arengust või tooteinnovatsiooni vajadusest.

2. Komisjonile antakse volitused võtta vastavalt artiklile 43 vastu delegeeritud õigusakte uute piiritusjoogikategooriate lisamiseks II lissasse.

Uue kategooria võib lisada järgmistel tingimustel:

- a) piiritusjoogi turustamine teatava nimetuse all ja vastavalt ühtlustatud tehnilistele kirjeldustele on majanduslikult ja tehniliselt vajalik tarbijate ja tootjate huvide kaitsmiseks;
 - b) piiritusjoogile kuulub märkimisväärne turuosa vähemalt ühes liikmesriigis;
 - c) uue kategooria nimetuses kajastub laialt kasutatav nimi või kui see ei ole võimalik, peab nimetus olema kirjeldava iseloomuga, viidates eelkõige piiritusjoogi valmistamiseks kasutatavale toorainele;
 - d) koostada tuleb uue kategooria tehnilised kirjeldused, mis põhinevad olemasoleva kvaliteedi hindamisel ja liidu turul kasutatavatel tootmisnäitajatel. Tehniliste kirjelduste koostamisel tuleb järgida kohaldatavaid tarbijakaitset käsitlevaid õigusakte ja võtta arvesse asjaomaseid rahvusvahelisi standardeid. Nendega tagatakse aus konkurents liidu tootjate vahel ja liidu piiritusjookide hea maine.
3. Erandjuhul, kui see on importiva kolmanda riigi õigusaktidega ette nähtud, antakse komisjonile ka õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte vastavalt artiklile 43 seoses eranditega I lisa sätestatud tehniliste mõistete nõuetest, seoses II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooriate puhul kehtestatud nõuetega ning seoses II lisa II osas loetletud piiritusjooke hõlmavate erieeskirjadega.

II PEATÜKK

PIIRITUSJOOKIDE ESITLEMINE JA MÄRGISTAMINE NING PIIRITUSJOOKIDE NIMETUSTE KASUTAMINE MUUDE TOIDUAINETE ESITLEMISEL JA MÄRGISTAMISEL

Artikkel 6

Märgistamine

Liidu turule lastavate artikli 1 lõikes 1 osutatud toodete märgistamine peab vastama määruses (EL) nr 1169/2011 sätestatud nõuetele, välja arvatud juhul, kui käesolevas määruses on sätestatud teisiti.

Artikkel 7

Müüginimetus

Müüginimetus peab olema piiritusjoogi märgisel, samuti peab see olema piiritusjoogil selle esitlemisel.

Artikkel 8

Müüginimetusi käsitlevad üldeeskirjad

1. II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooriate all kehtestatud nõuetele vastavate piiritusjookide müüginimetused peavad olema vastavate kategooriate nimetused, välja arvatud juhul, kui nimetatud kategooriate puhul on ette nähtud muud müüginimetused.
2. II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooriate all kehtestatud nõuetele mittevastavate piiritusjookide müüginimetus peab olema „piiritusjook“.
3. Kui piiritusjook vastab rohkem kui ühe II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooria 15–47 nõuetele, võib seda müüa ühe või mitme vastavas kategoorias ette nähtud müüginimetuse all.
4. Müüginimetust ei tohi asendada ega muuta. Seda võib üksnes:
 - a) täiendada või asendada III peatükis osutatud geograafilise tähisega või täiendada vastavalt siseriiklikele sätetele mis tahes muu geograafilise tähisega, tingimusel et see ei eksita tarbijat, või
 - b) asendada liitnimetusega, mis sisaldab mõistet „liköör“, tingimusel et lõpptoodet vastab II lisa I osa 32. kategoorias sätestatud nõuetele.

Kui müüginimetust on esimese lõigu punkti a kohaselt täiendatud või see on asendatud, võib kõnealuses punktis osutatud geograafilist tähist üksnes täiendada kas:

- a) nimetustega, mis olid 20. veebruaril 2008 olemasolevate geograafiliste tähistega puhul artiklis 34 lõike 1 tähenduses juba kasutusel, või
 - b) vastavas tootespetsifikaadis osutatud sõnadega.
5. Ilma et see piiraks lõiget 6 ning artikleid 9 ja 10, ei tohi lõikes 1 osutatud müüginimetusi või geograafilisi tähiseid kasutada selliste jookide esitlemisel või

märgistamisel, mis ei vasta II lisa I osas loetletud vastavate kategooriate puhul kehtestatud nõuetele või vastavatele geograafilistele tähistele, sealhulgas ei tohi kasutada koos müüginimetuse või geograafilise tähisega selliseid täiendavaid sõnu nagu „sarnane“, „liiki“, „stiili“, „valmistatud“, „lõhna või maitsega“ või muid samalaadseid väljendeid.

Lõikes 1 osutatud müüginimetusi, millele on lisatud väljend „lõhna või maitsega“ või muu samalaadne sõna, võib kasutada üksnes selliste lõhna- ja maitseainete puhul, mis sarnanevad piiritusjoogile või mida kasutatakse muude toiduainete tootmiseks kui jook. Geograafilisi tähiseid ei kasutata lõhna- ja maitseainete kirjeldamiseks.

6. Lõikes 1 osutatud müüginimetusi võib lisada toiduainete koostisosade loetellu, tingimusel et loetelu on kooskõlas määruse (EL) nr 1169/2011 artiklitega 18–21.

Artikkel 9

Liitnimetused ja viited

1. Toiduainete esitlemisel ja märgistamisel tohib II lisa I osas loetletud piiritusjoogikategooriaid, liitnimetuses esinevaid geograafilisi tähiseid või viiteid kummalegi neist kasutada ainult järgmistel tingimustel:
 - a) toiduainete tootmisel kasutatav alkohol peab olema saadud eranditult liitnimetuses või viites osutatud piiritusjoogist, välja arvatud etüülalkohol, mis võib sisalduda toiduainete tootmiseks kasutatud lõhna- ja maitseainetes; ning
 - b) toiduainete tootmisel kasutatavaid piiritusjooke ei ole lahjendatud üksnes veega selliselt, et nende alkoholisisaldus on vähenenud allapoole II lisa I osas loetletud vastavate piiritusjookide kategooriate puhul ettenähtud minimaalset alkoholisisaldust.
2. Mõiste „piiritusjook“ ei tohi olla alkoholset jooki kirjeldava liitnimetuse osaks.
3. Alkoholset jooki kirjeldav liitnimetus ei tohi koosneda mõiste „liköör“ kombinatsioonist müüginimetustega, mis on esitatud II lisa I osa kategooriates 33–41.
4. Alkoholset jooki kirjeldav liitnimetus peab olema kirjutatud ühesuguse kirjatüübi ja suurusega ning sama värvi tähtedega. Liitnimetust ei katkestata mis tahes tekstilise või pildilise elemendiga, mis ei ole selle osa, ning selle kirjasuurus ei tohi olla suurem kui müüginimetusel kasutatav kirjasuurus.
5. Toiduaine esitlemisel ei paigutata piiritusjoogi kategooriale või geograafilisele tähisele osutavat viidet müüginimetusega samale reale. Ilma et see piiraks artikli 10 lõike 3 teist lõiku, on alkoholsete jookide esitlemisel kasutatav viide väiksema kirjasuurusega kui müüginimetuses ja liitnimetuses kasutatav kirjasuurus.

Artikkel 10

Segude esitlemine ja märgistamine

1. Segu müüginimetus on „piiritusjook“.

Segu esitlemisel või märgistamisel võivad II lisa I osas loetletud nimetused või geograafilised tähised, mis vastavad segu valmistamiseks kasutatud piiritusjookidele, olla nähtavad, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) nimetused või geograafilised tähised esinevad üksnes segus, millele eelnevad sõnad „segatud piiritusjook“, sisalduvate alkoholsete koostisosade loetelus; ning
 - b) mõiste „segatud piiritusjook“ on müüginimetusega samas vaateväljas, sellega ühesuguses kirjatüübis ja sama värvi tähtedega, mille suurus on kuni pool müüginimetuses kasutatavast tähesuurusest.
2. Erandina lõikest 1 peab segu juhul, kui see vastab ühes II lisa kategoorias sätestatud nõuetele, kandma asjaomase kategooria puhul ette nähtud müüginimetust.
- Esimeses lõigus osutatud juhul võivad segamisel kasutatud piiritusjookidele vastavad II lisa I osas loetletud nimetused või geograafilised tähised olla segu esitlemisel või märgistamisel nähtavad, tingimusel et need esinevad:
- a) üksnes segus sisalduvate alkoholsete koostisosade loetelus, ja
 - b) vähemalt üks kord müüginimetusega samas vaateväljas.
3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud alkoholsete koostisosade loetelus märgitakse vähemalt korra iga alkoholse koostisosa puhta alkoholi mahuprotsent segu puhta alkoholi kogusisalduse mahuprotsendis. Alkoholised koostisosad on loetletud selle protsendimäära alusel kahanevas järjekorras.
- Alkoholsete koostisosade loetelu peab olema kirjutatud müüginimetusega ühesuguses kirjatüübis ja sama värvi tähtedega, mille suurus on kuni pool müüginimetuses kasutatavast tähesuurusest.

Artikkel 11

Märgistamise ja esitlemise täiendavad eeskirjad

1. Kui piiritusjoogi esitlemisel või märgistamisel viidatakse etüülalkoholi tootmiseks kasutatud toorainele, tuleb nimetada kõik tootmisprotsessis kasutatud põllumajandusliku päritoluga alkoholi liigid koguseliselt kahanevas järjekorras.
2. Piiritusjoogi esitlemisel või märgistamisel võib lisada sõnad „segu“, „segamine“ või „segatud“ ainult juhul, kui piiritusjook on saadud segamisel, nagu see on määratletud I lisa punktis 6.
3. Piiritusjoogi esitlemisel või märgistamisel võib joogi laagerdumisaeg või vanus olla täpsustatud üksnes juhul, kui see viitab kõige lühema laagerdumisaajaga alkoholsele komponendile ja tingimusel, et piiritusjook on laagerdunud liikmesriigi maksuasutuste järelevalve või samasuguseid tagatise võimaldava järelevalve all.

Artikkel 12

Toote päritolust teavitamine

1. Juhul kui piiritusjoogi päritolu on märgitud, peab see Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013¹⁶ artikli 60 kohaselt vastama päritoluriigile või päritolupiirkonnale.
2. Märges koostisainete päritoluriigile või päritoluterritooriumile ei ole piiritusjookide puhul nõutav.

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Artikkel 13

Piiritusjookide nimetustes kasutatav keel

Piiritusjoogi märgisel ega esitlemisel ei tõlgita II lisas kursiivkirjas esitatud mõisteid ja geograafilisi tähiseid.

Artikkel 14

Liidu kaitstud geograafiliste tähiste sümboli kasutamine

Piiritusjookide märgistamisel ja esitlemisel võib kasutada liidu kaitstud geograafilise tähise sümbolit.

Artikkel 15

Pliid sisaldavate kapslite ja fooliumi keelamine

Piiritusjooke ei hoita müümiseks ega turustamiseks mahutites, mille sulgurid on kaetud pliid sisaldavate kapslite või fooliumiga.

Artikkel 16

Delegeeritud volitused

1. Selleks et võtta arvesse tarbijate kasvavaid nõudmisi, tehnoloogilist arengut, vastavate rahvusvaheliste standardite arengut ning vajadust parandada tootmise ja turustamise majanduslikke tingimusi, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 43 vastu delegeeritud akte, milles käsitletakse järgmist:
 - a) piiritusjookide märgisel esitatud tähiseid käsitlevate eeskirjade muudatused liitnimetuste või viidete osas;
 - b) segude esitlemise ja märgistamise eeskirjade muudatused ja
 - c) piiritusjookide analüüsiks kasutatavate liidu viitemetodite ajakohastamine ja täiendamine.
2. Selleks et võtta arvesse traditsioonilisi laagerdumisprotsesse liikmesriikides, antakse komisjonile kooskõlas artikliga 43 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse erandeid artikli 11 lõikest 3 seoses laagerdumisaja või vanuse märkimisega piiritusjookide esitlemisel või märgistamisel.
3. Erandjuhtudel, kui importiva kolmanda riigi õigusaktid seda nõuavad, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 43 õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, milles käsitletakse erandite tegemist käesolevas peatükis sisalduvatest esitlemise ja märgistamise sätetest.

Artikkel 17

Rakendamisvolitused

Komisjon võib rakendusaktidega vastu võtta:

- a) eeskirjad artiklis 14 osutatud liidu sümboli kasutamise korra kohta piiritusjookide märgistamisel ja esitlemisel;
- b) eeskirjad päritoluriigi või -piirkonna märkimise korra kohta, juhul kui seda kasutatakse, piiritusjookide märgisel.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

III PEATÜKK

GEOGRAAFILISED TÄHISED

Artikkel 18

Geograafiliste tähiste kaitse

1. Kaitstud geograafilisi tähiseid võivad kasutada kõik ettevõtjad, kes turustavad piiritusjooke, mis on toodetud kooskõlas vastava tootespetsifikaadiga.
2. Kaitstud geograafilisi tähiseid ning tootespetsifikaadiga kooskõlas kaitstud nimetusi kandvaid piiritusjooke kaitstakse:
 - a) kaitstud nimetuse otsese või kaudse kaubanduslikul eesmärgil kasutamise eest:
 - i) sarnastel toodetel, mis ei vasta kaitstud nimetuse tootespetsifikaadile; või
 - ii) kui sellise kasutusega kaasneb geograafilise tähise maine ärakasutamine;
 - b) väärkasutuse, imiteerimise või seoste tekitamise eest ka siis, kui toote või teenuse tegelik päritolu on näidatud või kui kaitstud nimetus on tõlgitud või sellele on lisatud sõna „stiili“, „liiki“, „meetodil“, „toodetud nagu“, „imitatsioon“, „lõhna või maitsega“, „sarnane“ või muu samalaadne väljend;
 - c) muude toote lähtekohta, päritolu, laadi või olulisi omadusi käsitlevate vadele või eksitavate märgete eest, mis esitatakse asjaomase toote sise- või välispakendil, reklaammaterjalides või asjaomase tootega seotud dokumentides, ning selliste pakendite kasutamise eest, mis võivad anda vale mulje toote päritolust;
 - d) mis tahes muu tegevuse eest, mis võib tarbijat eksitada seoses toote tegeliku päritoluga.
3. Kaitstud geograafilised tähised ei tohi muutuda liidus üldnimedeks artikli 32 lõike 1 tähenduses.
4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et lõpetada kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste ebaseaduslik kasutamine, millele on osutatud lõikes 2.

Artikkel 19

Tootespetsifikaat

Geograafiline tähis peab vastama tootespetsifikaadile, mis peab sisaldama vähemalt järgmist:

- a) geograafilise tähisena kaitstav nimetus, nagu seda kasutatakse kaubanduses või tavakeeles, ja ainult keeltes, mida kasutatakse või on ajalooliselt kasutatud määratletud geograafilises piirkonnas konkreetse toote kirjeldamiseks;
- b) piiritusjooogi kategooria;
- c) piiritusjooogi kirjeldus, sealhulgas tooraine, kui see on asjakohane, toote peamised füüsikalised, keemilised ja/või organoleptilised omadused ning toote eriomadused võrreldes sama kategooria piiritusjookidega;

- d) asjaomase geograafilise piirkonna määratlus punktis f osutatud seose kontekstis;
- e) piiritusjoogi valmistamise meetodi ning asjakohasel juhul algupäraste ja muutumatute kohalike meetodite kirjeldus ning pakendamisega seotud teave, kui taotlejate rühm peab seda vajalikuks ja esitab piisavalt tootepõhiseid põhjendusi, miks pakendamine peab kvaliteedi säilitamiseks, algupära või kontrolli tagamiseks toimuma määratletud geograafilises piirkonnas, võttes arvesse liidu õigust, eelkõige kaupade vaba liikumise ja teenuste vaba osutamise kohta;
- f) piiritusjoogi teatava kvaliteedi, maine ja muude omaduste ning punktis d osutatud geograafilise piirkonna vaheline seos;
- g) asutuste nimed ja aadressid või olemasolu korral nende organite nimed ja aadressid, kes kontrollivad artikli 35 kohaselt toote vastavust tootespetsifikaadi sätetele, ning nende konkreetsed ülesanded;
- h) asjaomase piiritusjoogi märgistamise erinõuded.

Artikkel 20

Registreerimistaotluse sisu

1. Artikli 21 lõike 2 või lõike 5 kohane geograafilise tähise registreerimistaotlus peab sisaldama vähemalt järgmist:
 - a) taotlejate rühma ja asutuste nimed ja aadressid või olemasolu korral nende organite nimed ja aadressid, kes kontrollivad vastavust tootespetsifikaadi sätetele;
 - b) artiklis 19 sätestatud tootespetsifikaat;
 - c) koonddokument, mis sisaldab järgmist:
 - i) tootespetsifikaadi põhielemendid: piiritusjoogi nimetus ja kirjeldus, sealhulgas asjakohasel juhul pakendamisele ja märgistamisele kohaldatavad erieeskirjad ning geograafilise piirkonna kokkuvõtlik määratlus;
 - ii) kirjeldus, mis selgitab piiritusjoogi seost artikli 2 lõike 1 punktis 6 osutatud geograafilise piirkonnaga ja mis sisaldab asjakohasel juhul seost tõendavaid tootekirjelduse või tootmismeetodi konkreetseid üksikasju.

Artikli 21 lõikes 5 osutatud taotluses esitatakse ka tõendid selle kohta, et tootenimetus on kaitstud päritoluriigis.
2. Artikli 21 lõikes 4 osutatud taotlustoimik sisaldab järgmist teavet:
 - a) taotlejate rühma nimi ja aadress;
 - b) käesoleva artikli lõike 1 punktis c osutatud koonddokument;
 - c) liikmesriigi kinnitus, et tema hinnangul vastab taotlejate rühma esitatud positiivse otsuse saanud taotlus käesoleva määruse tingimustele ning selle alusel vastu võetud sätetele;
 - d) tootespetsifikaadi avaldamisviide.

Nimetuse registreerimise taotlemine

1. Nimetuste registreerimist käesoleva määrusega ette nähtud kvaliteedikavade raames võivad taotleda üksnes rühmad, kes töötavad piiritusjookidega, mille nimetust soovitakse registreerida.

Kui geograafiline tähis hõlmab piiriülest geograafilist piirkonda, võivad mitu erinevatest liikmesriikidest või kolmandatest riikidest pärit rühma esitada ühise registreerimistaotluse.

Ühistaotluse esitab komisjonile asjaomane liikmesriik või asjaomase kolmanda riigi taotlejate rühm otse või vastava kolmanda riigi asutuste kaudu. See peab sisaldama artikli 20 lõike 2 punktis c osutatud kinnitust kõigilt asjaomastelt liikmesriikidelt. Artiklis 20 sätestatud nõudeid tuleb täita kõikides asjaomastes liikmesriikides ja kolmandates riikides.

Ühistaotluste puhul peab nendega seotud riigisisene vastuväidete esitamise menetlus toimuma kõigis asjaomastes liikmesriikides.

2. Kui registreerimistaotlus hõlmab ühes liikmesriigis paiknevat geograafilist piirkonda, esitatakse taotlus selle liikmesriigi ametiasutustele.

Taotluse põhjendatuse ja käesoleva peatüki tingimustele vastavuse kontrollimiseks hindab liikmesriik seda asjakohasel moel.

3. Lõike 2 teises lõigus osutatud läbivaatamise käigus algatab liikmesriik riigisisese vastuväidete esitamise menetluse, millega tagatakse nimetatud taotluse nõuetekohane avaldamine ja nähakse ette mõistlik aeg, mille jooksul võib iga õiguspärast huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on selles riigis või kes on selle riigi territooriumil asutatud, esitada taotlusele oma vastuväite.

Liikmesriik hindab saadud vastuväidete vastuvõetavust vastavalt artiklis 25 loetletud kriteeriumidele.

4. Kui liikmesriik leiab pärast vastuväite saamist, et käesoleva peatüki nõuded on täidetud, võib ta taotluse kohta teha pooldava otsuse ja esitada taotlustoimiku komisjonile. Sel juhul teavitab liikmesriik komisjoni vastuvõetavatest vastuväidetest, mis on saadud füüsiliselt või juriidiliselt isikult, kes on kõnealuseid tooteid vastavate nimetuste all õiguspäraselt ja pidevalt turustanud vähemalt viis aastat enne lõikes 3 osutatud avaldamise kuupäeva. Liikmesriigid hoiavad komisjoni kursis riiklike kohtumenetlustega, mis võivad registreerimismenetlust mõjutada.

Liikmesriik avaldab pooldava otsuse ja tagab, et igal õiguspärast huvi omaval füüsilisel või juriidilisel isikul on võimalus seda vaidlustada.

Liikmesriik tagab pooldava otsuse aluseks oleva tootespetsifikaadi versiooni avaldamise ja kindlustab, et sellele on võimalik elektroonilisel teel juurde pääseda.

Liikmesriik tagab ka tootespetsifikaadi selle versiooni nõuetekohase avaldamise, mille alusel komisjon teeb oma otsuse vastavalt artikli 23 lõikele 2.

5. Kui taotlus hõlmab kolmanda riigi geograafilist piirkonda, esitatakse taotlus komisjonile kas otse või asjaomase kolmanda riigi asutuse vahendusel.
6. Komisjonile esitatavad käesolevas artiklis osutatud dokumendid koostatakse ühes liidu ametlikest keeltest.

Artikkel 22

Ajutine riigisisene kaitse

1. Liikmesriik võib ajutiselt pakkuda nimetusele riigi tasandil kaitset, mis algab komisjonile taotluse esitamise päevast.
2. Kõnealune riigisisene kaitse kaotab kehtivuse alates käesoleva määruse kohase registreerimisotsuse vastuvõtmise või taotluse tagasivõtmise kuupäevast.
3. Juhul kui nimetust vastavalt käesolevale peatükile ei registreerita, vastutab kõnealuse riigisisese kaitse tagajärgede eest üksnes asjaomane liikmesriik.
4. Liikmesriikide poolt lõike 1 kohaselt võetud meetmetel on õiguslikud tagajärjed üksnes riigi tasandil ja meetmed ei tohi mõjutada liidusisest ega rahvusvahelist kaubandust.

Artikkel 23

Taotluse läbivaatamine komisjoni poolt ja selle avaldamine vastuväidete esitamiseks

1. Komisjon vaatab iga artikli 21 kohaselt saadud taotluse nõuetekohaselt läbi, et teha kindlaks, kas see on põhjendatud ja vastab käesoleva peatüki tingimustele. Hindamine ei tohiks kesta kauem kui 12 kuud. Kui nimetatud ajavahemik on pikem, esitab komisjon viivituse põhjused taotlejale kirjalikult.
Komisjon avaldab vähemalt iga kuu selliste nimetuste loetelu, mille registreerimise taotlused on talle esitatud, ning taotluste esitamise kuupäeva.
2. Kui komisjon leiab lõike 1 esimese lõigu alusel tehtud hindamise tulemusel, et käesoleva peatüki tingimused on täidetud, avaldab ta *Euroopa Liidu Teatajas* artikli 20 lõike 1 punktis c osutatud koonddokumendi ning viite tootespetsifikaadi avaldamisele.

Artikkel 24

Vaidlustamise kord

1. Kolme kuu jooksul pärast *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäeva võib liikmesriigi või kolmanda riigi asutus või õiguspärast huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on või kes on asutatud kolmandas riigis, esitada komisjonile vastulause.
Esimeses lõigus sätestatud vastulause esitamise tähtaja jooksul võib õigustatud huvi omav füüsiline või juriidiline isik, kelle elukoht on või kes on asutatud muus liikmesriigis kui selles liikmesriigis, kus esitati taotlus, esitada vastulause sellele liikmesriigile, kus ta on asutatud.
Vastulause sisaldab avaldust, et taotlus võib rikkuda käesolevas peatükis sätestatud tingimusi.
Vastulause, mis ei sisalda nimetatud avaldust, on õigustühine.
Komisjon edastab vastulause viivitamata taotluse esitanud asutusele või organile.
2. Kui komisjonile on esitatud vastulause ja kahe kuu jooksul järgneb sellele põhjendatud vastuväide, kontrollib komisjon selle põhjendatud vastuväite vastuvõetavust.

3. Kahe kuu jooksul pärast vastuvõetava põhjendatud vastuväite kättesaamist kutsub komisjon vastuväite esitanud asutust või isikut ja taotluse esitanud asutust või organit osa võtma asjakohasest konsulteerimisest, mis peaks kestma mitte kauem kui kolm kuud. Osutatud tähtaeg algab kuupäevast, mil kutse on huvitatud isikutele elektroonilisel teel esitatud.
- Vastuväite esitanud asutus või isik ja taotluse esitanud asutus või organ alustavad viivitamata sellist asjakohast konsulteerimist. Nad annavad üksteisele asjakohast teavet, et hinnata, kas registreerimistaotlus vastab käesoleva peatüki tingimustele. Kui kokkulepet ei saavutata, esitatakse see teave ka komisjonile.
- Kui huvitatud isikud jõuavad kokkuleppele, edastavad liikmesriigi asutused või selle kolmanda riigi asutused, kus taotlus esitati, komisjonile teabe kõigist asjaoludest, mis võimaldasid kokkuleppele jõuda, sealhulgas vastuväitega seotud taotleja, liikmesriigi asutuste või kolmanda riigi või muu füüsilise ja juriidilise isiku seisukohad.
- Olenemata kokkuleppele jõudmisest tuleb komisjoni teavitada ühe kuu jooksul pärast konsultatsioonide lõppemist.
- Selle kolme kuu jooksul võib komisjon igal ajal taotleja taotlusel pikendada konsulteerimise tähtaega maksimaalselt kolme kuu võrra.
4. Kui lõikes 3 osutatud konsulteerimise tulemusel muudetakse oluliselt artikli 23 lõike 2 kohaselt avaldatud andmeid, vaatab komisjon asjaolud artikli 23 kohaselt uuesti läbi.
5. Vastulause, põhjendatud vastuväide ja muud seonduvad dokumendid, mis esitatakse komisjonile vastavalt lõigetele 1–4, koostatakse ühes liidu ametlikus keeles.

Artikkel 25

Vastuväite esitamise alused

1. Artikli 24 lõikes 2 osutatud põhjendatud vastuväide on vastuvõetav üksnes siis, kui komisjon on saanud selle nimetatud lõikes osutatud tähtaja jooksul ja tingimusel, et selles tõendatakse järgmist:
- a) artikli 2 lõike 1 punktis 6 ja artiklis 19 osutatud tingimused on täitmata;
 - b) kavandatud nimetuse registreerimine oleks vastuolus artikliga 31 või 32; või
 - c) kavandatud nimetuse registreerimine kahjustaks täielikult või osaliselt samasugust nimetust, kaubamärki või tooteid, mida on õiguspäraselt turustatud vähemalt viis aastat enne artikli 23 lõikega 2 ette nähtud avaldamise kuupäeva.
2. Vastuväite esitamise aluste hindamisel peetakse silmas kogu liidu territooriumi.

Artikkel 26

Üleminekuperioodid geograafiliste tähiste kasutamiseks

1. Ilma et see piiraks artikli 18 kohaldamist, võib komisjon võtta vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse kuni viieaastane üleminekuperiood, et võimaldada selliste liikmesriigist või kolmandast riigist pärit piiritusjookide puhul, mille nimetus on artikli 18 lõikega 2 vastuolus, jätkata selle nimetuse kasutamist, mille all toodet turustati, tingimusel et vastavalt artikli 21 lõikele 3 või artiklile 24 esitatakse vastuvõetav selgitus, milles tõendatakse, et nimetuse registreerimine kahjustaks:

- a) täiesti identset nime või liitnimetust, mille üks osa on identne registreeritava nimetusega; või
- b) muid registreeritava nimetusega sarnaseid nimesid, millega tähistatakse piiritusjooke, mida on turustatud seaduslikult juba vähemalt viis aastat enne artikli 23 lõike 2 kohast avaldamise kuupäeva.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

2. Ilma et see piiraks artikli 33 kohaldamist, võib komisjon vastu võtta rakendusaktid, millega pikendatakse käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud üleminekuperioodi või lubatakse nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel nimetuse kasutamist jätkata, kui on tõendatud, et:

- a) lõikes 1 osutatud nimetust on õiguspäraselt pidevalt ja muutumatult kasutatud vähemalt 25 aastat enne komisjonile kaitsmistootluse esitamist;
- b) lõikes 1 osutatud nimetuse kasutamise eesmärk ei ole kunagi olnud registreeritud nimetuse maine arvel kasu saamine ning tarbijat ei ole toote õige päritolu osas eksitatud ega ole saadudki eksitada.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud nimetuste kasutamisel märgitakse päritoluriik märgistusele selgelt ja nähtavalt.

Artikkel 27

Registreerimisotsus

1. Kui komisjon leiab artikli 23 lõike 1 esimese lõigu kohase läbivaatamise tulemusel talle kättesaadava teabe põhjal, et registreerimistingimused ei ole täidetud, võtab komisjon vastu rakendusakti, millega lükatakse taotlus tagasi. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
2. Kui komisjonile ei esitata artikli 24 kohast vastulauset või vastuvõetavat põhjendatud vastuväidet, võtab komisjon, kohaldamata artikli 44 lõikes 2 osutatud menetlust, vastu rakendusakti, millega nimetus registreeritakse.
3. Kui komisjonile esitatakse vastuvõetav põhjendatud vastuväide, siis viiakse läbi artikli 24 lõikes 3 osutatud asjakohane konsulteerimine, mille tulemusi arvestades komisjon:
 - a) juhul kui jõuti kokkuleppele, registreerib nimetuse rakendusaktiga, mis on vastu võetud artikli 44 lõikes 2 osutatud menetlust kohaldamata, ja muudab vajaduse korral artikli 23 lõike 2 kohaselt avaldatud teavet, kui need muudatused ei ole olulised, või
 - b) kui kokkuleppele ei jõutud, võtab vastu rakendusakti, millega otsustatakse registreerimine. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.
4. Registreerimisaktid ja registreerimisest keeldumise otsused avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Registreerimine tagab geograafilisele tähisele artiklis 18 osutatud kaitse.

Artikkel 28

Tootespetsifikaadi muutmine

1. Õiguspärast huvi omav rühm võib taotleda tootespetsifikaadi muutmise heakskiitmist.

Taotluses kirjeldatakse ja põhjendatakse taotletud muudatusi.

2. Muudatused kiidab heaks liikmesriik, kelle territooriumil asjaomase toote geograafiline piirkond asub.

Kui muutmistaotlused sisaldavad ühte või mitut tootespetsifikaadi muudatust, mis on seotud toote põhiomadustega, muudavad artikli 19 punktis f osutatud seost, sisaldavad piiritusjooги nimetuse või selle mingi osa muutmist, mõjutab geograafilise piirkonna määratlust või suurendab toote või selle tooraine kaubanduslikke piiranguid, esitab liikmesriik komisjonile heakskiitmiseks muutmistaotluse ja seda kohaldatakse, järgides artiklites 21–27 kehtestatud menetlust.

3. Taotluse läbivaatamisel keskendutakse kavandatud muudatusele.

Artikkel 29

Tühistamine

Komisjon võib omal algatusel või õiguspärast huvi omava füüsilise või juriidilise isiku taotlusel vastu võtta rakendusakte, et tühistada kaitstud geograafilise tähise registreerimine, kui:

- a) tootespetsifikaadi tingimustele vastavus ei ole tagatud,
- b) vähemalt seitsme aasta jooksul ei ole geograafilise tähisega toodet turule viidud.

Komisjon võib vastava registreerimise tühistada registreeritud nimetusega turustatava toote tootja taotlusel. Tühistamisel kohaldatakse artikleid 21, 23, 24 ja 27.

Esimeses lõigus osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 30

Piiritusjookide geograafiliste tähiste registreerimine

Komisjon võtab artikli 44 lõikes 2 osutatud menetlust kohaldamata vastu rakendusaktid, et luua käesoleva kava kohaselt tunnustatud piiritusjookide geograafiliste tähiste avalik ajakohastatav elektrooniline register (edaspidi „register“) ning hallata seda.

Komisjon võib vastu võtta rakendusaktid, mis sätestavad üksikasjalikud eeskirjad registri vormi ja sisu kohta. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Kolmandates riikides toodetud piiritusjookide geograafilised tähised, mida kaitstakse liidus liidu osalusega rahvusvahelise lepingu kohaselt, võib kanda registrisse kaitstud geograafiliste tähistena.

Artikkel 31

Homonüümsed geograafilised tähised

1. Kui taotlus on esitatud sellise nimetuse registreerimiseks, mis on täielikult või osaliselt homonüümne käesoleva määruse kohaselt juba registreeritud nimetusega, siis võetakse registreerimisel arvesse kohalikku ja tavapärast kasutust ning segiajamise ohtu.
2. Ei registreerita homonüümset nimetust, mis võib tekitada tarbijas eksiarvamuse, et tooted on pärit muult territooriumilt, isegi kui nimetus on sõnasõnaliselt võetuna selliste toodete tegeliku päritoluterritooriumi, -piirkonna või -koha puhul täpne.
3. Registreeritud homonüümset geograafilist tähist lubatakse kasutada tingimusel, et tegelikkuses suudetakse tagada hiljem registreeritud homonüümi ja registris juba esineva nimetuse eristamine, võttes arvesse vajadust kohelda asjaomaseid tootjaid erapooletult ning mitte eksitada tarbijaid.

Artikkel 32

Kaitse alla võtmisest keeldumise konkreetsed põhjused

1. Üldnimeks muutunud nimetust geograafilise tähisena ei kaitsta.
Selleks et otsustada, kas nimetus on või ei ole muutunud üldnimeks, võetakse arvesse kõiki asjakohaseid tegureid, eelkõige:
 - a) hetkeolukorda liidus, eelkõige tarbimispiirkondades;
 - b) asjakohaseid liidu või riigisiseseid õigusakte.
2. Nimetust ei kaitsta geograafilise tähisena juhul, kui selle kaitsmine võiks kaubamärgi mainet ja tuntust arvesse võttes tarbijat piiritsusjooigi tegeliku olemuse suhtes eksitada.
3. Nimetust ei kaitsta geograafilise tähisena juhul, kui toote valmistamine või vastava piiritsusjooigikategooria puhul kohustuslikud valmistamisetapid ei toimu asjaomases geograafilises piirkonnas.

Artikkel 33

Kaubamärkide ja geograafiliste tähiste vaheline seos

1. Toote kaubamärki, mis sisaldab registris loetletud geograafilist tähist, ei registreerita või see tühistatakse, kui selle kasutamine tingib mõne artikli 18 lõikes 2 osutatud olukordadest.
2. Olenemata geograafilise tähise registreerimisest võib jätkata ühele artikli 18 lõikes 2 osutatud olukorrale vastavat sellise kaubamärgi kasutamist, mida on kas enne geograafilise tähise päritoluriigis kaitse alla võtmise kuupäeva või enne 1. jaanuari 1996 heauskselt taotletud, mis on heauskselt registreeritud või sellisel viisil kasutamisega sisse seatud liidu territooriumil, kui selline võimalus on sätestatud asjaomase õigusega, tingimusel et selle kehtetuks tunnistamiseks või kaotamiseks ei ole ühtegi põhjust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2008/95/EÜ¹⁷ või nõukogu määrusele (EÜ) nr 207/2009¹⁸.

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2008. aasta direktiiv 2008/95/EÜ kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 299, 8.11.2008, lk 25).

¹⁸ Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (ELT L 78, 24.3.2009, lk 1).

Artikkel 34

Rakendamisolulitused olemasolevate geograafiliste tühiste puhul

1. Ilma et see piiraks lühike 2 kohaldamist, on määruse (EÜ) nr 110/2008 kohaselt kaitstud piiritusjookide geograafilised tühised automaatselt kaitstud geograafiliste tühistena käesoleva määruse alusel. Komisjon kannab need registrisse.
2. Kui määruse (EÜ) nr 110/2008 lühikes 20 osutatud olemasolevad kaitstud geograafilised tühised ei vasta artikli 2 lühike 1 punktile 6, võib komisjon kahe aasta jooksul pärast käesoleva määruse jõustumist nende kaitse omal algatusel rakendusaktidega tühistada. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lühikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 35

Tootespetsifikaadile vastavuse kontrollimine

1. Liidu geograafilise piirkonnaga seotud geograafiliste tühiste puhul tagab tootespetsifikaatidele vastavuse kontrolli enne toote turuleviimist vähemalt üks järgmistest asutustest:
 - a) artikli 40 lühikes 1 osutatud pädev asutus või
 - b) toote sertifitseerimisasutusena tegutsev kontrolliasutus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 882/2004¹⁹ artikli 2 teise lühiku punkti 5 tähenduses.Ilma et see piiraks liikmesriikide siseriiklike õigusaktide kohaldamist, kannavad kõnealuse tootespetsifikaatidele vastavuse kontrolli kulud kontrollitavad toidukäitlejad.
2. Kolmanda riigi geograafilise piirkonnaga seotud geograafiliste tühiste puhul tagab tootespetsifikaatidele vastavuse kontrolli enne toote turuleviimist vähemalt üks järgmistest asutustest:
 - (a) kolmanda riigi määratud pädev avalik-õiguslik asutus või
 - (b) toote sertifitseerimisasutus.
3. Liikmesriik avalikustab lühikes 1 osutatud asutuste nime ja aadressi ning ajakohastab teavet korrapäraselt.

Komisjon avalikustab lühikes 2 osutatud asutuste nime ja aadressi ning ajakohastab teavet korrapäraselt.
4. Lühike 1 punkti b ja lühike 2 punkti b kohased toote sertifitseerimisasutused peavad vastama Euroopa standardile ISO/IEC 17065:2012 ja olema vastavalt akrediteeritud.
5. Lühikes 1 ja 2 osutatud pädevad asutused, mille ülesanne on kontrollida kaitstud geograafilise tühise vastavust tootespetsifikaatidele, peavad olema objektiivsed ja erapooletud. Nende käsutuses peavad olema erialase ettevalmistusega personal ja vahendid, mis on vajalikud asjaomaste ülesannete täitmiseks.

¹⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks (ELT L 165, 30.4.2004, lk 1).

Artikkel 36

Nimetuse turul kasutamise järelevalve

1. Liikmesriigid teevad käesolevas määruses esitatud nõuetele vastavuse tagamiseks riskianalüüsi alusel kontrollle kaitstud geograafiliste tähiste turul kasutamise selgitamiseks ja võtavad käesoleva peatüki rikkumiste korral kõik vajalikud meetmed.
2. Liikmesriigid teatavad komisjonile selliste artiklis 40 osutatud pädevate asutuste nimed ja aadressid, kes vastutavad kaitstud geograafiliste tähiste turul kasutamise kontrollimise eest. Komisjon avalikustab nende asutuste nimed ja aadressid.

Artikkel 37

Kontrollimiskord ja nõuded, kontrollimise kavandamine ja sellekohane aruandlus

1. Käesoleva määruse artiklitega 35–36 ette nähtud kontrollide puhul kohaldatakse *mutatis mutandis* määruses (EÜ) nr 882/2004 sätestatud menetlusi ja nõudeid.
2. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas peatükis sätestatud kohustuste täitmise kontrollimiseks kavandatud tegevused oleksid kantud mitmeaastase riikliku kontrollikava eraldi jakku vastavalt määruse (EÜ) nr 882/2004 artiklitele 41–43.
3. Määruse (EÜ) nr 882/2004 artikli 44 lõikes 1 osutatud aastaaruanded sisaldavad eraldi jaos teavet käesolevas määruses sätestatud kohustuste täitmise kontrollimise kohta.

Artikkel 38

Delegeeritud volitused

1. Selleks et võtta arvesse määratletud geograafilise piirkonna eripära, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 43 vastu delegeeritud õigusakte järgmistes valdkondades:
 - a) asjaomase geograafilise piirkonna määratlemise lisakriteeriumid ning
 - b) piirangud ja erandid seoses tootmisega määratletud geograafilises piirkonnas.
2. Selleks et tagada toote kvaliteet ja jälgitavus, võib komisjon artikli 43 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega kehtestada tingimused, mille kohaselt võib tootespetsifikaat sisaldada artikli 19 punktis e osutatud pakendamisteavet või artikli 19 punktis h osutatud märgistamise erinõudeid.
3. Tootjate ja toidukäitlejate õiguste ja õigustatud huvide kaitsmiseks võib komisjon artikli 43 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktidega:
 - a) määrata kindlaks, millisel juhul võib üksiktootja geograafilise tähise kaitset taotleda;
 - b) kehtestada tingimused, mida järgida geograafilise tähise kaitse taotluse, riigisisese eelmenetluse, komisjoni kontrollimenetluse, vastuväidete esitamise menetluse, registreeritud nimetuste tootespetsifikaadi muutmise- ja tühistamismenetluste puhul, sealhulgas juhtudel, kus geograafiline piirkond hõlma rohkem kui ühte riiki.
4. Selleks et tagada, et tootespetsifikaatides esitataks selget ja sisutihedat teavet, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 43 vastu delegeeritud õigusakte,

milles sätestatakse eeskirjad, mis piiravad tootespetsifikaadis sisalduvat teavet, kui sellist piirangut on vaja liiga mahukate registreerimistaotluste vältimiseks.

5. Selleks et lihtsustada muutmistaotluse haldusmenetlust, sealhulgas juhtudel, kui muudatus puudutab tootespetsifikaadi ajutist muutmist, mis tuleneb kohustuslike sanitaar- või fütosanitaarmedetmete kehtestamisest avaliku sektori asutuse poolt, või mis on seotud pädevate asutuste poolt ametlikult kinnitatud loodusõnnetuste või ebasoodsate ilmastikutingimustega, antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 43 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse nii liikmesriigi kui ka komisjoni heakskiitmist vajavate muutmistaotluste menetlemise tingimused ja eeskirjad.
6. Geograafiliste tähiste ebaseadusliku kasutamise ärahoidmiseks antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 43 vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kindlaks liikmesriikide rakendatavad vastavad meetmed.
7. Käesoleva peatükiga ettenähtud kontrolli tõhususe tagamiseks antakse komisjonile õigus võtta kooskõlas artikliga 43 vastu delegeeritud õigusakte, millega määratakse kõik vajalikud meetmed seoses toidukäitlejate poolt esitatava teabega pädevatele asutustele.

Artikkel 39

Rakendamisevolitused

Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, millega nähakse ette üksikasjalikud eeskirjad:

- a) tootespetsifikaadi vormi ning sellel esitatava teabe kohta, milles käsitletakse geograafilise piirkonna ja lõpptoote vahelist seost;
- b) taotluste menetlemise, vormi ja esitamise kohta, sealhulgas taotluste puhul, mis hõlmavad rohkem kui ühe riigi territooriumi;
- c) vastuväidete menetlemise, vormi ja esitamise kohta;
- d) muutmistaotluste vormi ja esitamise kohta;
- e) tühistamismenetluse ja vormi kohta ning tühistamistaotluse esitamise kohta;
- f) liikmesriikide teostatavate kontrollide, sealhulgas analüüside kohta.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

IV PEATÜKK

KONTROLLIMINE, TEABEVAHETUS, LIIKMESRIIKIDE ÕIGUSAKTID

Artikkel 40

Piiritusjookide kontrollimine

1. Piiritusjookide kontrollimise eest vastutavad liikmesriigid. Nad võtavad käesoleva määruse sätete järgimiseks vajalikud meetmed ja määravad pädevad asutused, kes vastutavad käesoleva määrusega kehtestatud nõuetele vastavuse tagamise eest.
2. Komisjon tagab käesoleva määruse ühtse kohaldamise ning vajaduse korral võtab rakendusaktidega vastu liikmesriikide poolt teostatava haldus- ja füüsilise kontrolli

eeskirjad seoses käesoleva määruse kohaldamisest tulenevate kohustustega. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 41

Teabevahetus

1. Liikmesriigid ja komisjon edastavad üksteisele käesoleva määruse rakendamiseks vajaliku teabe.
2. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 43 vastu delegeeritud õigusakte vahetatava teabe iseloomu ja liigi kohta.
3. Komisjonile antakse volitused võtta vastu teabevahetuse meetodeid käsitlevad rakendusakte.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 44 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlusega.

Artikkel 42

Liikmesriikide õigusaktid

1. Kvaliteedipoliitika rakendamisel liikmesriikide territooriumil toodetud piiritusjookide suhtes ja eelkõige registris loetletud geograafiliste tähiste või uute geograafiliste tähiste kaitsmise suhtes võivad liikmesriigid kehtestada rangemad piiritusjookide tootmise, esitlemise ja märgistamise eeskirjad kui II lisas sätestatud, kui need on kooskõlas liidu õigusega.
2. Liikmesriigid ei keela ega piira käesoleva määruse nõuetele vastavate piiritusjookide importi, müüki ega tarbimist.

V PEATÜKK

VOLITUSTE DELEGEERIMINE, RAKENDUSSÄTTED, KEHTESTUKS TUNNISTAMINE JA MUUTMINE, ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

1. JAGU

VOLITUSTE DELEGEERIMINE JA RAKENDUSSÄTTED

Artikkel 43

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Õigus võtta vastu artiklites 5, 16, 38, 41 ja artikli 46 lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates käesoleva määruse jõustumisest.
3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 5, 16, 38, 41 ja artikli 46 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse selles otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel

päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega kooskõlas 13. aprillil 2016. aastal välja antud paremat õigusloomet käsitlevas institutsioonidevahelises kokkuleppes sätestatud põhimõtetega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. Artiklite 5, 16, 38, 41 ja artikli 46 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul nimetatud aktist Euroopa Parlamendi ja nõukogu teavitamise järel selle kohta vastuväidet esitanud või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on mõlemad enne nimetatud ajavahemiku möödumist komisjonile teada andnud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võidakse seda tähtaega pikendada kahe kuu võrra.

Artikkel 44

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab nõukogu määruse (EMÜ) nr 1576/89²⁰ kohaselt asutatud piiritusjoogituru komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

2. JAGU

KEHTETUKS TUNNISTAMINE-, ÜLEMINEKU- JA LÕPPSÄTTED

Artikkel 45

Kehtetuks tunnistamine

Määrus (EÜ) nr 110/2008 tunnistatakse kehtetuks.

Viiteid määrusele (EÜ) nr 110/2008 tõlgendatakse viidetena käesolevale määrusele.

Artikkel 46

Üleminekumeetmed

1. Määrusega (EÜ) nr 110/2008 kehtestatud nõuetele vastavate ja enne käesoleva määruse kohaldamiskuupäeva valmistatud piiritusjookide turuleviimist tohib jätkata kuni varude ammendumiseni.
2. Selleks et hõlbustada üleminekut määruses (EÜ) nr 110/2008 sätestatud eeskirjadelt käesolevas määruses sätestatutele, võib komisjon vajaduse korral võtta kolme aasta jooksul pärast kohaldamiskuupäeva delegeeritud õigusaktidega meetmeid käesoleva määruse muutmiseks või sellest erandite tegemiseks.

²⁰ Nõukogu 29. mai 1989. aasta määrus (EMÜ) nr 1576/89, millega kehtestatakse piiritusjookide määratlemise, nimetamise ja müügiks pakkumise üldeeskirjad (EÜT L 160, 12.6.1989, lk 1).

3. Pärast käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva esitatud kaitse-, muutmis- ja tühistamistaotluste puhul kohaldatakse artikleid 19–23, 28 ja 29.

Tootespetsifikaadi selliste kaitse-, muutmis- või tühistamistaotluste puhul, mis on käesoleva määruse jõustumiskuupäeval alles menetluses, kohaldatakse endiselt määruse (EÜ) nr 110/2008 asjakohaseid sätteid.

Selliste kaitse-, muutmis- ja tühistamistaotluste puhul, mille kohta ei ole käesoleva määruse jõustumiskuupäevaks koonddokumendi ega muutmis- või tühistamistaotlust esitatud, kohaldatakse vastuväite esitamise menetlust käsitlevad sätteid, millele on osutatud artiklites 24–26. Selliste kaitse-, muutmis- ja tühistamistaotluste puhul, mille kohta on käesoleva määruse jõustumiskuupäevaks koonddokument, muutmis- või tühistamistaotlus esitatud, kohaldatakse endiselt määruse (EÜ) nr 110/2008 asjakohaseid sätteid.

4. Määruse (EÜ) nr 110/2008 kohaselt registreeritud kaitstud geograafilise tähise puhul avaldab komisjon liikmesriigi taotlusel vastava liikmeriigi esitatud koonddokumendi *Euroopa Liidu Teatajas*. Koonddokumendi avaldamisega kaasneb tootespetsifikaadi avaldamisviide ja avaldamise puhul ei ole tohi olla kohaldatud vastuväitemenetlust.

Artikkel 47

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev määrus jõustub seitsmendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates [...].

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja